

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivétellel minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZAM.

Gazdasági tárgyalások Ausztriával

Bécs, január 13. (Tel. Korr. Bureau.) A Magyarországgal folyamatban levő tárgyalások elsősorban a *velencei jegyzőkönyv végrehajtására* és a jegyzőkönyv alapján Ausztriát megillető és általa szerzett jogokra, főleg Magyarországnak a velencei jegyzőkönyvben megállapított elvi kötelezettségének realizálására vonatkoznak, hogy mindazokat a károkat, amelyek Ausztriát a területek késedelmes átadása folytán érték, megtérítse. Vonatkoznak továbbá a vasuti, forgalmi és utlevélügyek rendezésére, valamint a Sopront átszelő vasutak peage jogára.

Kártérítés, vasutforgalmi és utlevél ügyek

Ami a tárgyalások állását illeti, az első pontnál valószínűleg nehézségek fognak felmerülni, mert abban az esetben, ha Magyarországnak mindazokat a károkat meg kell térítenie, amelyek a késedelmes átadás, a bandamozgalom és a többi incidens folytán Ausztriát magát és a nyugatmagyarországi lakosságot érték, igen tekintélyes összegekkel kell számolni, amelyeknek megvizsgálása és jogosultsága a minden részletre való kiterjesztésként követeli meg, ami hosszabb időt vesz igénybe.

Ami a tanácskozások második pontját illeti, ennek elintézése arányilag egyszerűbben fog megtörténni, de tekintettel arra, hogy ezeknek az ügyeknek Nyugatmagyarországra nézve óriási gazdasági jelentősége van, ez a kérdés is valamennyi lehetőségnek igen alapos megvizsgálását és biztosítását követeli meg. De a

velencei jegyzőkönyvből eredő eme tárgyalásoktól eltekintve a kereskedelempolitikai megbeszéléseknél arányilag gyorsabb eredményt értek el, amennyiben az 1920. évi decemberi kereskedelmi szerződés aláírása csekély változtatásokkal kildatásban van. A két kormány továbbá hajlandónak nyilatkozott árucserre egyezmény kötésére.

A tárgyalások eredményétől függ, hogy további megállapodásos eredmények elérhetők lesznek-e. Minden esetre örvendetes tünethet mondható az a tény, hogy a két ország a felerült ismeretes nehézségek elintézése után oly hamar a tanácskozási asztalhoz ült. Majdnem biztosan remélni lehet, hogy a két állam közti állandó jóviszony meg fog teremődni, ami földrajzi helyzetüknek, a gazdasági szükségletnek és a történelmi fejlődésnek teljesen megfelel.

A pénzügyi tárgyalások hónapokig eltarthatnak

Bécs, jan. 13. Ma délelőtt folytatták a tárgyalásokat. A magyar gazdasági delegáció tagjai délelőtt féltizenegy órakor jelentek meg az osztrák szövetségi külügyminisztériumban és megkezdődött a tanácskozás, a mely kölcsönös megegyezéssel bíztat s valószínűleg már ma be is fejezik a tárgyalásokat.

Különösen könnyen ment a vám- és utlevélkérdés rendezése, a melynek tekintetében bizonyos könnyebbségeket határoztak el, el-

lenben annál nehezebben alakultak a pénzügyi tárgyalások, a melyek talán még heteket, esetleg hónapokat fognak igénybe venni.

Bécs, jan. 13. A két delegáció tegnap megkezdett tanácskozásait ma folytatta. Az osztrák bizottságok ma a magyar szakbizottságok részéről tegnap előterjesztett javaslatokat érdemben tárgyalták.

Az együttes megbeszéléseket holnap délelőtt folytatják.

Politikai egyezmény kötéséről még szó sincs

Bécs, jan. 13. Mint a Neues Wiener Abendblatt magyar és osztrák részről egyhangzóan közli, azok a politikai megbeszélések, amelyek Schober szövetségi kancellár és Bethlen István gróf miniszterelnök között tegnap és ma lefolytak, csak általános természetűek voltak. Sem az osztrákok, sem a magyarok részéről ebben a pillanatban nem gondolnak politikai egyezmény megkötésére.

Az ezzel ellenkező híreket úgy osztrák, mint magyar illetékes helyről teljes egészében megcáfolják.

A nemzetgyűlés mandátuma és a választójog

Budapest, jan. 13. A kisczardapártban ma este a nemzetgyűlés feloszlásának kérdésével foglalkoztak. A pártban általános az a vélemény, hogy a nemzetgyűlésnek február 16-án megszűnik a mandátuma. Gadl Gaszton, mint ismeretes, már leszögezte álláspont-

ját, hogy február 16-án tul nem fog elnökölni, de az egyik alelnök hajlandónak mutatkozik arra, hogy amennyiben a választójogi törvényjavaslatot a kormány betérjeszti és azt február 16-ig nem tárgyalhatná le a Ház, még február 16-án tul is vezeti a tanácskozásokat.

Választások a javaslat elvi alapján

Ha a választói törvényjavaslatot a Ház nem tárgyalhatná le február 16-ig, akkor a pártban azt a megoldást gondolják, hogy a kormány egy egyszakaszos törvényjavaslatot terjesztene a Ház elé, amelyben felhatalmazást kér, hogy a választásokat a benyújtott választójogi törvény elvi alapján folytathassa le.

Mindenesetre a választójogi törvényjavaslatot a törvényhozásnak meg kell szavaznia, mert hiszen az 1920. évi I. t. c. értelmében ezt a nemzetgyűlést kétkamarás törvényhozásnak kell követnie, ezért a kormány a főrendiházi javaslatot is be fogja terjeszteni a Háznak tárgyalás végett.

A kormánypártok letörlik az obstrukciót

Hogy mikép alakulnak a parlamenti viszonyok a nemzetgyűlés legközelebbi ülésében, az még nem bizonyos. De tény az, hogy a már szokásossá vált obstrukciót a kormányt

támogató pártok le fogják törni. Erre szolgál most az indemnitási vitában benyújtott és 8 óras üléseket kéro indítvány, amely felett holnap szavaz a nemzetgyűlés. Így hétfőtől

fogva már 8 óras ülésekben tárgyal a Ház. Ebben az esetben röviden végeznek a javaslattal, annál is inkább, mert Bethlen István gróf miniszterelnök tanácskozásai után a kormánytámogató pártok szónokai valószínűleg le fognak iratkozni a vitából.

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjának ma este Budaváry László levél útján bejelentette a pártból való kilépését. A levélben hangsúlyozza, hogy a pártnak többsége legitimista, a legitimisták pedig köztársaságiak. Ezzel szemben ő a magyar királyság álláspontjának törhetetlen híve.

Az új választójog

Az új választójog csak kis mértékű megszerítást fog jelenteni. Az ipari munkásság iránt a javaslat igen koncilians. A női választójogot a javaslat korlátozza. A javaslatot szombaton a miniszterelnök elnöklésével egy szűkebb körű értekezlet fogja először megtárgyalni.

A kisczardapártban az a felfogás került tulsulyra, hogy a választójog tárgyalásának meg kell előznie a főrendiházi javaslatot s hogy az utóbbit a közigazgatási reformnak is meg kell előznie. A fentiek fogják alkotni a miniszterelnök és a kisczardapárt közötti tárgyalások egyik fő témáját és valószínű, hogy e tekintetben is sikerülni fog megegyezésre jutni. Mértékadó politikai körökben az a vélemény, hogy a javaslatokat a mostani nemzetgyűlés már az idő rövidsége, de még inkább a karlisták obstrukciója miatt sem tárgyalhatja le. Erre való tekintettel legvalószínűbbnek látszik az a verzió, hogy új nemzetgyűlést fognak választani, amely az alkotmányjogi javaslatok betetőzése után automatikus országgyűléssé alakul át.

Harcias keresztyénség

Hegedüs Gyögy nemzetgyűlési képviselő, aki a tegnapi napon az indemnitással kapcsolatban több mint egy óras beszédet tartott, közvetlenül beszéde után a következőket mondotta:

A parlamenti viszonyok teljesen elfajultak, eredményes munkára való kilátás egyáltalán nem remélhető. Ugy látszik, a legitimisták minden áron és minden eszközzel meg akarják akadályozni annak a törvénynek tető alá hozatalát is, amelynek pedig a legrövidebb időn belül törvényerőre kellene emelkedni. Ez által megakadályozzák a többi törvényjavaslatoknak is a Ház elé való hozatalát. Így a vármegyei szervezet, a választójog, a főrendiház, a közigazgatási reform, az alkotmányjogi reform és még számos apró szociális természetű törvényjavaslat. Valószínű, hogy a nemzetgyűlés e kérdések megoldása nélkül kénytelen lesz szétmenni. A nemzetgyűlés feloszlásának ideje meggyőződésem szerint a törvényes lejárata után még egy két héttel kitolódik. A választójog terén valószínűleg némi szűkítés következik be, amely azonban a keresztyén magyarság érdekeinek nem fog ártani. Ami az összejövő parlamentet illeti, szent meggyőződésem, hogy az még erősebben agrár irányzatú lesz, harcias keresztyén, mert ennek a nemzetnek be kell látnia, hogy ebben az országban csak egy irányzat tud segíteni és ez a harcias keresztyén irányzat.

Még obstruál az ellenzék

Budapest, január 13. A nemzetgyűlés mai ülését Gád Gaszton elnök 10 órakor nyitotta meg.

Az elnöki bejelentések után folytatták az *indemnitás* felett megindult vitát.

Elsőnek *Rassai* Károly szólalt fel. A nemzetgyűlésnek első feladata lett volna a nemzetet visszaadni önmagának. Nemzetgyűlések mindig csak forradalmak után keletkeznek, még pedig azért, mert az állami élet vezetői elkéstek a megváltozott viszonyok követelése reformokkal és így a reformok megvalósítása erőszakos uton, forradalommal történik meg. Az igazi alkotmányozó gyűlések

Nem csak alkotmányjogi szociális törvények is kellenek

— A nemzetgyűlés feladata az lett volna, hogy a nemzetet visszaadja a forradalmak rombolása után hazájának. *Uj honalapítást* kellett volna végeznie. Nem értek egyet azokkal, akik azt állítják, hogy a nemzetgyűlésnek csupán az alkotmányjogi kérdések rendezése lett volna a feladata. A történelem tanulságai ellenkezőleg azt mutatják, hogy a nemzetgyűlések mindig a forradalmak után ültek össze, a forradalmak pedig azért törték ki, mert a megelőző időkből a nemzeti élet faktora nem látták meg azokat az életviszonyokat, melyeket meg kellett volna látniok. Ezeket kell meglátnia a nemzetgyűlésnek és ezeket kell szabályoznia. *Ezért nem foglalkozhatik csupán*

Végre kell hajtani a földbirtokreformot

Rassai Károly: Nem tudok igazat adni *Ernszt* képviselő urnak, amit a földbirtokreformmal csináltak, az nem volt a kérdés becsületese elintézése. (Nagy zaj. Az elnök cseppet.)

Dánér Béla: *Andrássyék* akadályozták meg a földreformot.

Rassai Károly: Ha van a földbirtokreformnak pénzügyi akadálya, háritsa el azt a nemzetgyűlés. Ha a földbirtokreform az ország ujjaépítésének az alapja, a földbirtokos osztálytól is megkövetelhetjük, hogy viselje a terheket. Hogy az előbb felolvasott programból sokat végrehajtottak volna, ez tehát nem

A vagyonváltság okozza a pénzszükét

— Ki az, aki nekem itt a Házban meg tudja mondani, hogy milyen pénzügyi program alapján érhető el a pénzügyi kibontakozás? Egy káosz ma az egész költségvetés. Van egy vagyonváltság törvényprogramunk, amelynek egyik részét végrehajtották, a másik része még a levegőben lóg. Ma már az a helyzet, hogy senki se mer a bankokban pénzt elhelyezni s ez okozza a pénzszükét, mely oly nyomasztóan hat az ország gazdasági helyzetére.

Berky Gyula: Miért nem vállalod a pénzügyminiszterséget? (Nagy zaj.)

Szabadkirályválasztás és legitimizmus

Foglalkozik az 1921. évi XVII. t.-cikkkel. Kifogásolja, hogy ebben a nemzetgyűlés az államfővel szemben tulságosan loyálisnak mutatkozott, sőt szolgálékúnak...

Elnök ezért a kifejezésért a szónokot *rendreutasítja* és figyelmezteti, hogy a házszabályok tiltják az ilyen kitételek használatát.

Rassai: ... amennyiben ezzel a törvényvel az államfő jogait szaporították. Emellett aki az eckartsau levelet beakarta cikkelyezni az 1920. évi I. t.-cikkbe, az Habsburgellenes. Akkor is az volt az álláspontja és most is az. Mindkét álláspontnak igyekeznie kell a töme-

A Habsburg-ház összes tagjainak kizárása

Még mindig fenn vannak tartva azok a külső közjogi jogositványok, amelyek a Habsburg-ház tagjait megilletik, így a főudvarnagyi bíróság. E tekintetben szintén határozati javaslatot nyújt be, amelyről azt hiszi, hogy ez egyúttal a nagyhatalmak kívánságának is megfelel.

Ebben a nemzetgyűlés felismervén a nemzet parancsoló létérékeit, utasítja a kormányt, hogy az 1921. évi XLVII. t.-cikkben *trónvesztettnek nyilvánított Habsburg Lothringeni-ház tagjainak, valamint trónörököseinek kizárása iránt haladéktalanul törvényjavaslatot terjesszen elő*. Egyúttal intézkedjék, hogy a

nemcsak alkotmányjogi törvényekkel foglalkoztak. A képviselőház tisztelt elnökének férfi és határozott nyilatkozata garancia arra, hogy a nemzetgyűlés ülésezése február 16-án véget ér. A további együttmaradás jogilag és erkölcsileg egyaránt lehetetlen. A magyar parlamentarizmus történetében csak egyszer hosszabbította meg magát az országgyűlés, de akkor arra erkölcsi szempontból szükség volt, amit a dúló világháború idézett elő. *Hogy az országra a világháború után olyan nagy bajok következtek, abban nem kis része van annak, hogy tíz éves parlament vezette az ország ügyeit.* (Helyeslés.)

alkotmányjogi törvények hozásával, hanem a szociális kérdésekkel is kell törődnie.

Klasszikus példája ennek az 1871. évben összeült francia nemzetgyűlés. Szinte megdöbbentően hasonló események után kezdte meg munkáját és az állami élet minden terére vonatkozó ügyekkel foglalkozott öt éves fennállása alatt. A magyar nemzetgyűlésnek ugyanazt a szerepet kellett volna betöltenie.

Felolvassa *Huszár* Károlynak a nemzetgyűlés megnyitására mondott beszédét, mely a nemzetgyűlés feladatairól szól. Két év óta ezekből a feladatokból nem valósítottunk meg semmit.

Ernszt: Tévedés, nagyrésze megvalósult.

áll. Kérem, melyek azok a szociális törvények, melyek megvalósultak.

Felkiáltások a Ház minden oldalán: Ilyen pénzügyi viszonyok mellett bajos.

Rassai Károly: A mezőgazdasági cseléd-törvény elavult és még sem változtattak rajta, pedig ehhez nem is kell pénz.

Drózd Győző: Pénz kell ahhoz!

Ernszt Sándor: Az nagyon jó törvény!

Rassai Károly: Ezzel szemben hoztak egész csomó antiszociális adótörvényt, olyanokat, amilyenekre még nem volt példa a nemzet életében.

Dánér Béla: A hosszú beszédek miatt nem lehet dolgozni!

Rassai Károly: Mindenki olyan beszédet mond, amilyent tud! — Hol maradt a közgazdasági reformja, amelyre mindenki számított?

Dánér Béla: Szavazzák meg az indemnítást és betervezzük.

Rassai Károly: A törvényhatósági választásokat régen meg kellett volna tartani. Ezt a nemzetgyűlés elhatározta, a kormány azonban két éven át nem hajtotta végre.

geket megnyerni a maga számára. Mindkét álláspontot egyformán jogosultnak tartja.

A kormánynak ama ténykedésével foglalkozik, hogy a trón betöltése kérdésében lehetővé tette idegen hatalmak beavatkozását. Erre vonatkozólag határozati javaslatot nyújt be, amelyben kimondja a nemzetgyűlés, hogy a trón betöltésének kérdését kizárólag belügynek tekinti és tiltakozik minden idegen beavatkozás ellen. Óvást emel és hatálytalannak nyilvánít minden olyan megállapodást, amely a nemzetnek a trón betöltésére vonatkozó jogát idegen hatalmaktól teszi függővé.

volt királyi házt megillető közjogi jogositvány, nevezetesen a főudvarnagyi bíróság megszűntesség.

Az államforma kérdésével foglalkozva kifejti, hogy olyan államformát kell választani, amely a nemzet érdekeinek legjobban megfelel. Az államfő kérdését mindenestre rendezni kell. Az 1920. évi I. t.-c. szerint ideiglenes államfője van az országnak. A nemzetgyűlésnek tehát határozni kell, hogy az államfői hatalom jogainak gyakorlása határozott időhöz legyen kötve. Az államfő hatalmi jogainak gyakorlására nézve határozati javaslatot nyújt

be, amely szerint utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy haladéktalanul terjesszen törvényjavaslatot a Ház elé, amelyben a jövőben is választandó államfő hatalmi jogainak gyakorlása meghatározott időhöz legyen kötve, valamint rendelkezék aziránt is, hogy az esetleg bármilyen okból megüresedő államfőiség milyen módon töltsék be.

A választójog

Azután a kormánynak a munkássággal való kibéküléséről és az amnesztirendelet alkalmazásáról szól.

A választójog megalkotása a legsürgősebb. A főrendiház megteremtéséről szóló törvényjavaslatot szerinte nem lehet a választójogi törvény előtt tárgyalni. Ezután határozati javaslatot nyújt be, amelyben kéri, hogy a nemzetgyűlést ne oszlássák fel hamarabb, amíg akár a nemzetgyűlési, akár a képviselőházi választójogot nem hozták meg. Kívánja továbbá, hogy az új országgyűlés csakis az új választójog alapján legyen összehívható, végül, hogy a nemzetgyűlés minden ezzel a törvényjavaslattal ellenkező kormányintézkedést már eleve törvényellenesnek nyilvánítson. (Taps az ellenzéken.) Az általános, titkos és községenkénti választás mellett foglal állást. Hívja a lajstromos szavazásnak. Tekintettel arra, hogy a kormány iránt bizalommal nem viseltetik, az indemnítást csak három hónapra szavazza meg.

Uj puccs hire

Friedrich István mentelmi jogának megsértése tárgyában kér szót. Előadja, hogy Budapesten 48 óra óta izgalmas hangulat uralkodik. Elterjedt az a hír, hogy új puccs készül. Esküformákkal a *Károly-brigád* részére gyűjtik az embereket. A terv az, hogy *Zita* királynét és *Otto* nevű fiát Sopronba hozzák. Több képviselőnél, így *Huszár Elemér*nél, *Andrássy Gyula* grófnál, *Sigray Antal* grófnál és *Pallavicini* örgrófnál is detektívek jelennek meg. Nem tudja elképzelni, hogy ez mennyiben komoly. Felfogása az, hogy agent provokateurok dolgoznak. Különböző új faktorok kezdenek mutatkozni egyes laktanyákban és ismét autókön száguldoznak Budapesten.

— Épen most hívott ki egy munkapárti képviselő társam — mondotta — aki azt közölte velem, hogy ő együtt volt a hadsereg főparancsnokság vezérkari főnökével, aki azt a kijelentést tette volna, hogy a hadsereg főparancsnokság szívesen látna egy *Otto*-megoldást, és ennek esetére szívesen vállalna a régeniséget.

Elnök azután bejelenti, hogy 50 képviselő irásban kérte a 8 órás ülés megkezdését. Ezután megállapítja, hogy az aláíró 50 képviselő tényleg jelen van és így kijelenti, hogy az indítvány fölött a Ház holnap fog határozni.

Az októberi konfliktus

Ezután *Sréter* István szólalt fel és reflektál *Hornyánszky* Zoltán tegnapi beszédének ama részére, amelyben a vitézi telkek foglalkozott. Megállapítja, hogy a vitézi telkek adományozásának elbírálása nem egyszerű dolog és hogy semmi felekezeti kérdést ebbe bele nem vittek, de az eredményt veszik tekintetbe. Nem elég, ha valakinek arany vitézsi érdeme van, hanem hű hazafinak is kell lennie.

Ezután *Pallavicini*nek december 30-án mondott beszédéből szóvá teszi azt a részt, amelyben *Pallavicini* azt mondotta, hogy Csehországban nem tudtak mozgósítani és hazatérési történet, ha nem használtuk fel ezt a kiváló alkalmat. Ő a kérdéshez csak katonai szempontból akar hozzászólni. Ehhez szükséges, hogy visszatérjen a királylátogatás idejére. A rapallói egyezmény kimondja, hogy a *Habsburg-restaurációt casus bellinek tekintik*. Csak két uton haladhatott a kormány, vagy elfogadja a kész helyzetet, amelyet a király visszatérése teremtett, összefogja az egész magyarságot, egy táborban egyesíti és a király mellé áll; vagy a másik utat, amely a casus bellinek megszüntetése. Ezt a kérdést tisztán ebből a szempontból kell megítélni.

A hadvezetésnek három dolgot kellett tekintetbe vennie. Először azt, hogy ennek a nemzetnek megvan-e a lelki diszpozíciója egy

ujabb háborúra és a lelki egysége, amely egy ilyen sorsdöntő lépéshez szükséges. A második szempont az, vajjon megvolt-e hozzá az anyagi felkészültségünk. Hozzáfoghatott volna-e a hadvezetés egy olyan háborúhoz, amelyet először a legmesszebbmenően elő kellett volna készítenie élelem, pénz, nyersanyag és hadiipar tekintetében?

— Azonban van még egy harmadik szempont is, amelyet mindenkinek tekintetbe kell vennie. Ez pedig az, hogyha sikerült is elérni, amire a két első szempont alapján elhatároztam magam, hogy meg volt-e az anyagi feltétel és a lelki feltétel. Minthogy ezek a feltételek nem voltak meg, a kormány csak a másik utat választhatta, t. i. a casus belli elhárítását. Azt mondták, hogy a király bejövetele nem okozott volna háborút, mert alkudni lehetett volna a különböző hatalmakkal. Erre ő azt mondja, hogy aki tárgyalni akar, annak erejének is kell, hogy legyen.

Az aradi vértanu szellemében

Ezután foglalkozik Pallavicini beszédének azzal a kitételével, hogy a nemzeti hadsereg nem utódja a közös hadseregnek, sem a honvédségnek, hanem ez a hadsereg a trianoni szerződés hadserege. Ezzel szemben Sréter részletesen elmondja a nemzeti hadsereg keletkezésének történetét, amelyből kiviláglik, hogy ezt a hadsereget a nemzet életszükséglete hozta létre. Ez a hadsereg nem régi tradíciókon épült. Nem Haynau, sem Radecky, sem Benedek, hanem igenis Leiningen tábornok tervezetén épült az fel az aradi vértanu szellemében. (Taps.)

Az integritással foglalkozva azt mondja, hogy az integritást egy széttagolt nemzettel visszaszerezni nem lehet. Ha a király látogatás alkalmával egy egységes nemzet lett volna itten, ha lelkileg és anyagiilag fel lettünk volna készülve, akkor ő is oda állott volna a király mellé a magyar gondolatért és a magyar hazáért, de ha ezek a feltételek nem voltak meg, nem állhat és nem is fog a király mellé állani. Nem személyek és családok ellen küzdünk, hanem az ellen, amely bennünket szétválaszt. Az indemnitást elfogadja.

A veszprémi kanonokság

Ezután Rakovszky István intéz interpolációt a kultuszminiszterhez a Veszprémben megüresedett kanonoki szék betöltése tárgyában. Kifejti, hogy mindenkor összeférhetetlennek tartotta a kultuszminiszteri tárcával azt, hogy bármilyen felekezeti pap töltsen be. Kérdi a kultuszminisztert, vajjon összeegyeztethetőnek tartja-e állásával, hogy bármilyen egyházi javadalmazásban részesüljön?

Vass József kultuszminiszter kijelenti, hogy arra a kérdésre, hogy bármelyik felekezet papja alkalmas-e a kultuszminiszteri tárca vezetésére, magát nem tartja illetékesnek válaszolni. A veszprémi püspök eddig öt semmiféle javadalmazásban részesíteni nem akarta és az egész kérdés csak kombináció. A kanonoki stallum adományozása kegyuri jog. Az interregnum alatt, amely most fennáll, kellett valami módot találni, amely ezt a kérdést ideiglenesen rendezze. 1920. elején a magyar kormány és a katolikus püspökök között egy módus vivendit állapítottak meg, amely szerint a vármegyei káptalanban megüresedett kanonoki szék betöltésénél a püspök előterjesztésére a kultuszminiszter által történik a jóváhagyás.

Amíg a veszprémi püspök ilyen szándékkal nem fordul hozzám, ezt tárgyalatlannak tartom. Ha majd ez az ajánlat konkrét formában fog megtörténni, akkor megtalálom a módját a válasznak. Ezt könnyen meg is adhatom, mert nem bizonyos az, hogyha ezt elfogadom, akkor is kultuszminiszter maradnék.

Rakovszky István a miniszter választát annyiban veszi tudomásul, hogy a veszprémi kanonoki szék odaváló pappal töltetik be.

A Ház a választ tudomásul veszi, mire elnök az ülést egyenyező őrök berekesztette.

— Magyarország követe Washingtonban. Washingtonból jelentik! Gróf Széchenyi László Magyarország Washingtoni követe január 11-én nyújtotta át megbízólevelét Mr. Hardingnak, az Amerikai Egyesült Államok elnökének.

Briand bukása és a cannesi konferencia

A jóvátételi bizottság elhatározta, hogy Németországnak ideiglenes fizetési halasztást ad.

Páris, január 13. Briand a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az ő lemondása végleges. Párisba való visszatérésekor azt a benyomást szerezte, hogy nem talál kellő támogatásra. Sajnálatosnak tartja, hogy a cannesi eredményeket nem méltányolják eléggé.

A jóvátételek dolgában a szövetségesek áldozatokat hoztak, anélkül azonban, hogy ezzel Franciaország jogait érintették volna. Az Angliával való tárgyalások olyan szerződési tervezethez vezettek, amely a versaillesi szerződésben foglalt és Franciaország biztonságára vonatkozó rendelkezéseket hatályosabbá teszi. Briand kifejezte ama reményét, hogy utódja

az általa megkezdett feladatot sikeresen be fogja fejezni.

Róma, jan. 13. Az egész római sajtó eseteli azt az óriási hatást, amelyet a francia események gyakoroltak az olasz közvéleményben. A nézet egyhangulag az, hogy ha Franciaország ellene szegülne Európa ujjaépítésének, politikai és gazdasági elszigetelés vár róla.

London, jan. 13. Az angol sajtó pártkülönbség nélkül sajnálkozással ir Briand távozásáról. Remélik, hogy akárci lesz az utódja, folytatni fogja az angol-francia barátság megerősítésének Briand által megkezdett politikáját.

Poincaré lesz Briand utóda

Páris, január 13. Millerand elnök tegnap este 9 órakor fogadta Poincarét, aki körülbelül egy órahosszat időzött az elnökkel. Az Elyséepalota elhagyásakor Poincaré megtagadott minden felvilágosítást.

Páris, jan. 13. Az Echo de Paris érte sülése szerint a cannesi konferencia be fogja szüntetni munkálatait. Lloyd George, aki Londonba visszautaztatában rövid ideig Párisban fog tartózkodni, ez idő alatt konferencián vesz részt Poincaréval és valószínűleg a köztársaság

elnökével. Poincaré előzőleg a kamara és a szenátus előtt előadja politikai programját a szövetségesekkel Németországgal szemben, hogy bizalmi szavazat alakjában megszerezze a szükséges illetékességet Lloyd Georgezal folytatandó megbeszéléshez. Feltehető, hogy Poincaré programja ugyanaz, mint amelyet a szenátus bizottsága által aláírt tegnapielőtti határozati javaslatában megállapított, vagyis, hogy a cannesi konferencia eredményeit újabb tárgyalások folyamán módosítani lehet.

Angol-francia szerződés Németország ellen

Páris, jan. 13. (Havas) Az a szerződés-tervezet, amelyet Lloyd George Briand miniszterelnöknek adott át, így hangzik:

1. Németországnak Franciaország területe ellen irányuló közvetlen, nem provokált támadása esetén Nagybritannia tengeri, szárazföldi és légi haderejével azonnal Franciaország mellé áll.

2. A szerződő felek újra megerősítik azt a közös érdeket, melyet számukra a versaillesi szerződés 42, 43, 44. szakaszai jelentenek, és ha a felsorolt szakaszok megsértésének veszélye következne be, vagy pedig azok ma-

gyarázata tekintetében kétségek merülnének fel, egymással megegyezésre fognak lépni.

3. A szerződő felek kötelezik magukat, hogy abban az esetben, ha Németország a versaillesi szerződéssel össze nem egyező katonai, tengeri, vagy légi rendszabályokhoz folyamodnék, egymással érintkezésbe lépnek.

4. A jelen szerződés a britt birodalom egyetlen dominiumára sem ró kötelezettséget.

5. A jelen szerződés tíz évig marad érvényben és ennek az időnek leteltével közös megegyezéssel megújítható. (MTI.)

Veszélyben Debrecen tejellátása

Az utolsó években mind szűkebb, kisebb lett az a terület, melyen a városban tartott tehenek legeltek. Nem lehet eléggé helyteleníteni a város vezetőségének azon álláspontját, mely szerint a tehéntartást a városból kiakarja szorítani. Indoknak azt hozzák fel, hogy a tehéntartással járó trágyahalmozás egészségügyi szempontból káros bacillustenyésztő telep. Nos, azt hiszem, hogy a trágya felhalmozását kellő ellenőrzés mellett meg lehet akadályozni, de különben sem annyira veszélyes, mint amilyenek híresztelve van. Ha a számos timár, szappanfőző-telep és a sok belső területen tartott lö kellemetlen szagot terjesztő hulladéka nem oly veszélyes, hogy ezeket ki kellene szorítani a városból, akkor a tehéntartást még kevésbé.

Ma is nagy a panasz, hogy a tej literje tizenhat korona. Mi lesz akkor, ha egész nyáron át, tavasztól késő őszig kész takarmányon kell tartani a fejőstehenet? Nem csak hogy drága lesz a tej, ami magában véve is nagy baj, de egyáltalában oly luxuscikk lesz, hogy csak a legrikkább ház asztalán lehet majd találni.

Ez lesz az igazi bacillustenyésztő, nagyobb mint a tehéntartás, mert a sok fejletlen gyermek, nemzetünk jövője és a sok beteg kénytelen ezt a fontos tápanyagot nélkülözni. Arra pedig, hogy a tanyákról várja a lakosság a tejet, nincs mit adni, mert az nagyon kevés. A gazdák tulnyomó része nem ér rá, hogy egy-két kanna tejért két lovat kilométerekről, rossz utak mellett a városba verjen. A városnak a tanyákról behozott tejjel való ellátása csak akkor lehetséges, ha megfelelő gazdasági vasutakkal lesz átszöve a tanyavilág; s hol vagyunk most még ettől?

Égető szükség tehát a város körül fekvő csordalegelőket visszaadni rendeltetésüknek. Fontos ez szociálpolitikai szempontból is, mivel a gazdaközönség nagy része csordajárás nélkül esetleg csak annyi tehenet fej, amennyi saját szükségletére éppen elegendő, de az a számta-

lan kisember, kinek egy két tehene megélhetését biztosítja, mit csinál? Kénytelen tehenét eladni, táplálékának egy részét nélkülözni és osztozik a tejből való szűkölkedésben a város lakosságának többi részével.

Nagyon meggondolandó a legelők fokozatos megszüntetése és vele az is, hogy a megmaradt legelők városi kezelésben maradjanak. Mert akkor egy hold legelő területére 10-12 darab tehenet vesznek fel s ezek csak tengődnek, de bizony tejet nem adnak. Üdvös volna, ha a városi tanács a gazdasági egyesület ez irányú megkeresését megszívlelné. P. A.

Orsz. Gazdasági Munkáspénztár

Budapest, jan. 13. A nemzetgyűlés földmívelési és munkügyi együttes bizottsága ma délután tárgyalta az Országos Gazdasági Munkáspénztár részére járó díjaknak, valamint a pénztár által kifizetendő segélyeknek szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. A bizottság a Gaál Gaszton nemzetgyűlési elnöké történt megválasztása folytán megüresedett földmívelési bizottsági elnökségre nagyatádi Szabó Istvánt választotta meg.

Schandl Károly államtitkár kijelenti, hogy a földmívelésügyi kormányzatnak a legfőbb szándéka a szociálpolitikai kérdéseknek sürgős megoldása és megnyugtatta a bizottságot, hogy a kormány mindent elkövet, hogy különösen a mezőgazdaság érdekeit érintő összes kérdések a lehetőséghez képest minél gyorsabban megjavíttassanak.

Perlaky György és Piósz István felszólalásukban helytelenítik, hogy a nemzetgyűlés örökösön közjogi kérdésekkel foglalkozik és nagyon helytelenítik, ha a nemzetgyűlés feloszlana eddig, amíg a legsürgösebb, közgazdasági, szociálpolitikai kérdéseket el nem intézik.

A bizottság a törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!

NAPI HIREK

Vasárnapi istentiszteletek

Az ev. ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál Varga Ferenc s. lelkész. délután 5 órakor kátét magyaráz Dr Révész Imre lelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor predikál Baja Mihály lelkész, délelőtt 11 órakor predikál Konrád Zoltán h. lelkész. délután 2 órakor predikál Zitás István th. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál Dr Révész Imre lelkész, délután 5 órakor predikál Mezei Béla vallásitanító lelkész. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor predikál Dr Bótykós Béla th., délután 2 órakor predikál Durko Gábor s. lelkész, Ispótyai-templomban délelőtt 10 órakor predikál Varga Jenő s. lelkész, délután 2 órakor predikál Varga Ferenc s. lelkész. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Kovács János vallásitanító-lelkész.

Pallagon délelőtt 10 órakor predikál Uray Sándor lelkész. Nyilastelepi elemi iskolában délelőtt 10 órakor predikál Mezei Béla vallásitanító-lelkész.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövétele (Kollégium, I. kapu földszint, balra 2. ajtó) délután fél 4 órakor. Vasárnapi iskolák a következő helyeken tartanak: Dóczy intézetben délelőtt 9 órakor, Kossuth-u. 75. sz. délelőtt 9 órakor. Nőegyleti Árvaházban délelőtt 9 ó. Pacsirta-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Leányutcai iskolában délelőtt 9 órakor, Diakonissza Otthonban d. e. 9 órakor. Kollégium I. kapu, földszint, balra 5. sz. ajtó délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor, Eötvös u. iskolában d. u. 2 órakor. Csap-u. leányiskolában délután 2 órakor.

A róm. kath. templomban, vasárnap január 14-én, fél 7, 7, háromnegyed 11 és fél 12 órakor csendes sz. misék. 10 órakor nagy mise, utána szent beszéd, — délután fél 4 órakor sz. olvasó, 4 órakor szent beszéd, utána Szent József ájtatosság.

Az ág. evang. templomban (Miklós-utca 3.) január 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, az istentisztelet Jónás András h. lelkész végzi.

A közigazgatási bizottság ülése. Debrecen város közigazgatási bizottsága ma délután 3 órakor Miskolczy Lajos elnöklete alatt ülést tart. Az ülés érdekességének ígérkezett Balogh István bizottsági tag feljelentése Csóka Sámuel h. polgármester ellen. Ezt a feljelentést azonban Miskolczy Lajos főispán, mint nem a közigazgatási bizottság elé tartozó ügyet, a feljelentőnek visszaadta.

Tisza István arcképe. A város legutóbbi közgyűlése kimondta, hogy a közgyűlési terem számára megfesteti gróf Tisza István képét. Mányi András festőművész, Benczur Gyula mesterművész tanítványa e célból tegnap Debrecenbe érkezett és itt a kép megfestése tárgyában felkereste Csóka Sámuel h. polgármestert. Mintákat is hozott magával s azt határozták, hogy ma egy vegyes bizottsággal megtekintik mintáit. Ez a bizottság ma délelőtt 11 órakor fog tanácskozni a polgármesteri fogadószobában.

A dispensaire berendezése s a szegények cipője. Hírt adtunk arról, hogy az Amerikai Vörös-Kereszt Egyesület anyai- és csecsemővédő osztálya a Debrecenben felállítandó gyermek-dispensaire részére berendezéseket utalt ki. A városi tanács megbizta Joó Istvánt, a népjóléti hivatal h. vezetőjét, hogy a berendezéseket vegye át. Joó István e célból szerdán Budapestre utazott. Most a tanács táviratban arról értesítette, hogy a népjóléti miniszter a város szegényei számára 200 pár cipőt utalt ki és ezeket a népjóléti miniszteriumban vegye át. A népjóléti hivatal vezetőjét mára várják haza. A dispensaire megnyitását hétfőre tervezik.

Cseh hivatalnokok légioja a ruthén földön. Prágából jelentik: Benesnek kamarái beszéde után vita indult meg az Erdős Kárpátok helyzetéről. Dr Berán kommunista képviselő rámutatott arra, hogy az Erdős Kárpátokban üldözték a munkásságot és ezért parlamenti ellenőrzést követel. Kifogásolja a cseh hivatalnokok nagy számát, mivel 500 ezer lakosra 20 ezer hivatalnok jut.

Influenza járvány Skandináviában. Stokholmból jelentik: Svédországban könnyű lefolyású influenza járvány lépett fel. A katonaság, továbbá a vasuti és posta személyzet körében több száz megbetegedés történt, halálos eset azonban csak három. A járvány Norvégiában is nagyon elhárpozott.

Jelzőtáblák a város házában. A városi tanács legutóbb elhatározta, hogy a város háza fő- és mellékbejáratainál új tájékoztató táblát készítet. el. Az izléses kivitelű tájékoztató táblák már elkészültek s azokat a főjegyzői hivatal kifüggesztette.

Baltazár Dezső ismét szónokol

Ujabb adatok az „emigránsok”-nak

A budapesti Kereskedelmi Csarnok, ünnepi vacsorát rendezett, amelyen a mai alkotmányos rend ellenségei sorban felvonultak. Rassai, Giesswein, Szilágyi Lajos, Ugron, Drózdí, Bródi, Sándor Pál és természetesen a nagy Üldözött, Baltazár Dezső.

A tiszántúli egyházkerület püspöke ismét megragadta az alkalmat (és a poharat) és igyekezett nagyot ütni a keresztyén nemzeti irányzaton.

A Hajdúföld már ismételen kifejezte aggályát afölött, hogy a papok, püspökök a kortérszpolitika szennyében hurecolják meg lelkipásztori palástjukat és az Ur igéjének hirdetésére rendelt templomi szöszék magaslátáról leszállanak a köznapi politika hordójára.

Megállapította szép hegedűszóban, hogy a külföldi tőke azért idegenkedik tőlünk, mert itt a fehér terror dühöng.

Azt mondja a szépszavú püspök:

— Ahol a szabadságot megköti az önkény, ahol hatalmi szeszély és hóbor a magán- és közélet viszonyait bizonytalanság szelének ereszt, ahol a nemzeti érzés és a vallási meggyőződés gyűlöletté fajul, ahol a humanizmust a tökéletesség haladó szekeréből sáros országútra kílőki a bestialitás, s a reakció a liberális magasan szántó szárnyait penészes mélységbe rántja, ahol a békesség csöndjét betyárkodás, az éj nyugalmit fegyveresattanás veri föl, ahol az egyetemes testvéri szeretet hófehér palástját megszakgatja az ellenségeskedés: onnan a kereskedelem visszavonul és hűvös, passzív rezisztenciájának vasrácsai mögül megvárja, míg a kulturátlanságot észre téríti a keserű bűnhődés. És a kereskedelemnek ehhez a passzív rezisztenciájához minden összebészélés, minden vezényszó nélkül megvan a világszolidaritás.

— Termelhetnek akármennyit: kereskedelem nélkül megfulnak benne. Gyárthatnak akármennyit: kereskedelem nélkül megrothad, megrozdásodik. Ez a kereskedelem nélkülözhetetlensége. Egy ilyen nélkülözhetetlenségnek, jelentőségnek és méltóságnak magatartásában minden kormányzat megtalálhatja politikájának tárgyilagos bírálatát és ha van egy szemernyi okosság benne, akkor ebből a magatartásból tanulságokat von; mit ha elmulaszt, a maga bukását késlelteti, de az országát siettet. Adja az Isten, hogy a világereszkedelem passzív rezisztenciájának mielőbb oka és módja legyen, szerencsétlen hazánkkal szemben átalakulni segítő, újja teremtő kulturszeretőté.

Tehát — jól figyeljétek, ti külső fegyvertársak — itt a nemzeti érzés gyűlöletté

A toborzás és Sopron vármegye. Sopronból jelentik: Sopron vármegye újabb tanúságot tett a magyar haza iránti hűségéről. Csak nemrégén folyt le a népszavazás Sopronban, amely végleg visszaadta Nyugatmagyarország egy részét, most a m. kir. honvédségbe való önkéntes jelentkezésnek az eredménye újból bebizonyította a nyugatmagyarországi lakosságnak Magyarország iránt való hűségét. Ez egy újabb népszavazás volt. A beérkezett jelentés szerint Sopron vármegyében Sopron város kivételével, ahol az avatás még folyik, összesen 2264 az önként jelentkezők száma és közel 1044 jelentkezőt avattak fel a m. kir. honvédségbe.

Jóváhagyott fegyelmi ítélet. A közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya László János erdőmérnök, erdészti hivatalvesztésre ítélte. László János a fegyelmi választmány ítélete ellen a belügyminiszterhez felebbezett. Most a belügyminiszter foglalkozván az ítélettel, azt jóváhagyta.

A közkórház átadása. Mint ismeretes, a közkórházat az állam az egyetem orvosi kara részére állami kezelésbe vette át. A letár szerinti átadás már meg is történt. Most a város közrendészeti ügyosztályán az átadási feltételek módozatait készítik elő. Ha ez elkészül, a tanács elé kerül.

Öngyilkos asszony. Pető Józsefné 50 éves nagylétei asszony öngyilkossági szándékából felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Tettének oka életuntáság.

fajul, a humanizmust megöli a bestialitás; a békesség csöndjét betyárkodás, az éj nyugalmit fegyveresattanás veri föl. Nosza, Bécsi Magyar Ujság és testvérlapok, nosza oláh, cseh és szerb ujságok, most már megint a művelt Nyugat fülébe kürtölhetitek, hogy imé, maga a magyar püspök, legmagyarabb vidék főpásztora szolgált bizonyítékot fehér terrort üvöltő rémtörténeteitekhez.

Az „Uj Nemzedék” a következőket írja „A püspök a Csarnokban” című cikkében:

Mi köze a Kereskedelmi Csarnoknak a Gaál Gasztonhoz, Szilágyi Lajoshoz, Drózdí Győzőhöz, Baltazár Dezső református püspökhöz. A vendégek ily egyoldalú összeválogatása nem kiabálja-e a tendenciát?

A kereskedők, akiknek szükségképpen okos embereknek kell lenniök, mert különben nem boldogulhatnak, nem látják-e be azt, hogy a politikai akcióba való belebocsájtkozás mindenkinek csak árt és mindenkinek csak gyengíti az erejét? Még azokét is, akik miniszterek lesznek, mert hiszen minden miniszternek, aki meg nem hal, meg kell buknia. Nagyon csodálnok, ha a magyar kereskedelem, amelyet mi nagyra tartunk, valóban a politikázás terén keresné a maga érvényesülését.

De mit szólnak a püspök úrról, aki, mint beszédéből részvétellel értesülünk, gyengédek s egyenesen a betegágyból ment el a bankettre? „Hogy jön Saul a próféták közé?” Azt mondja, hogy el akarta vinni a Csarnokba „dobogó szívét.” Joga van hozzá. De reméljük, hogy az előszobában vagy a ruhatárban hagyta püspöki palástját, mely se politikai gyülekezethez, se egy ilyen teljesen profán célú vacsoratársaságra nem való.

Nem akarjuk ezzel lebecsülni a társaságot, csak arra utalunk, hogy a társaságnak nem volt semmi olyan egyházas vagy vallási jellege, mely egy főpásztor megjelenését szükségessé tette volna.

Mi a püspököt, a reformátust is, mindig tógában szeretjük látni, benne a lelki élet gondozóját óhajtjuk tisztelni és fáj a szívünk, ha akár a politika csiszárainak és kupecseinek közepette, akár pedig bankettek tölt szerleget között látjuk, oly kérdéseket fejtegetve, melyekhez a lelkek főpásztorának, tisztességgel legyen mondva, semmi köze.

A püspök legyen szöszkének disze, egyházának büszkesége, papjának példaképe, tanítóinak atyja, híveinek éjjel-nappal buzgó gondozója, de ne legyen politikai akciónak cégére, politikai lakomának mutatóba hívott vendége és szónoka.

Házasságkötések. Bukó Bálint vegyeskereskedő Márton Máriával, Kovács Sándor gazdálkodó Kovács Juliánával, Drahos István földműves Dusa Margittal, Varga Imre Máv. fékező Papp Piroskával, Kohn Ernő-rövidáru kereskedő Friedmann Hannával.

Az EME gyűlése az Egyetértés színtársaságnak. Ma, szombaton este 7 órai kezdettel az „EME” vasutas csoportja, az Egyetértés dal- és zeneegylet színtársasága és a VOGÉ debreceni csoportja a MÁV. gépjávitóműhely éttermében műsoros táncestélyt rendez társas vacsorával. A műsor keretében fogja átadni az EME központi szervezete az oláhok által szétduzt és kirabolt Egyetértés színpadának helyreállítására gyűjtött 15,000 koronát. A gondosan összeállított műsor, precíz rendezés és jó zenekar biztosítja az estély sikerét, mely reggelig tart. Vendégeket szívesen látnak a rendező egyesületek.

Számlák a postacsomagokban. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a postai csomagokban ezentul olyan számlákat, fakturákat és szállítási jegyzékeket, amelyek a cimen, keleten, az aláíráson, valamint az áru megnevezésén, a mennyiségnek és árának megjelölésén kívül más nem tartalmaznak, a feladó szabadon elhelyezhessen.

Eljegyzések. Balla Bertalan asztalos—Vilányi Erzsébettel, Munkás János—Klajnák Gizellával, Mogyoróssi Ferenc—Führer Erzsébettel, Major István—Kántor Rózával,

Szent-Királyi Tivadar contra Freund Jenő rágalmazási perben tartott tárgyaláson miként annak idején a lapok egyrésze megírta, Dr Freund Jenő védőbeszédében a tanúvallomások bírálata közben Dr Gergely Jenőről azt mondotta: „nem ő lépett ki, hanem én léptem ki.”

Ezért Dr Gergely Jenő lovagias uton elégtételt kért Dr Freund Jenőtől. A megbízottak az ügyet békés uton intézték el. Dr Freund Jenő ugyanis kijelentette, hogy a védőbeszédében használt fenti nyilatkozatát *meg nem történtnek kívánja tekinteni*, megjegyzésével Dr Gergely Jenőt *sérteni nem akarta* és sajnálja, hogy a tárgyalás izgalmanak hevében a fenti kijelentése elhangzott.

Az influenza új alakja. A Times orvosi munkatársa az Angliában fellépett influenza tüneteiről a következőket írja: A Londonban fellépett influenza-járvány a halálozások számát nagyon fokozta. Az előző három héten a halálozások száma 14, 43 és 54 volt, míg ezen a héten 151 ember halt meg Londonban. A járvány jellege egyre súlyosbodik és a kiterjedése is növekedik. A típusa inkább hasi megbetegedés, mint a tüdőben jelentkező fertőzés. A baj rendszeren szédülés formájában jelentkezik. A hőmérséklet nem mindig emelkedik, de a beteg rohamosan gyengül és sok esetben hirtelen összeesik. Gyakran a bőr felszínén rózsaszínű foltok jelennek meg, de a foltok annyira halványak és gyéren jelentkeznek, hogy rendszerint csak akkor veszik észre, ha az orvos kutatja. A betegek nehezen térnek magukhoz és még jó ideig neuraszténiasok maradnak. Visszaesés gyakori. A tünetek annyira eltérők a korábbi években észleltektől, hogy egyes orvosok azt hiszik, hogy ez nem is influenza, hanem valamely más betegség, melynek természetét még nem ismerjük teljesen.

Debrecen kereskedői közösen elhatározták, hogy üzleteiket este 6 órakor zárják. Kérik ennél fogva a n. é. közönséget, hogy szükségleteit este 6 óra előtt beszerezni sziveskedjék.

A világitási vállalat igazgatósága. A világitási bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott a Debreceni Jenő világitási vállalat igazgató nyugdíjaztatása folytán megüresedett igazgatói állás betöltésének kérdésével. Mivel az igazgatói állás betöltetlenül nem maradhat, a bizottság elhatározta, hogy megkeresi a városi tanácsot az irányban, hogy ez a fontos állás mielőbb betöltesse. A bizottság ülésén felmerült az a kérdés is, hogy vajon hogy lenne ez állás betöltése a legalkalmasabb módon kereszttől vihető: pályázattal, avagy meghívással? Ebben a kérdésben azonban a bizottság nem határozott. A fontos állás betöltése körül a városi tanácsnak mindenesetre nagy körültekintéssel kell eljárni.

Rohamcsapatok a bajor országyűlésen. Müncheni jelentés szerint *Hittler* volt bajor nemzeti szocialista párti képviselőt az ország békéjének megbontásáért három havi fogházra ítélték. Három—hat havi fogházra ítélték a párt többi hívét is, akiket ilyen címen vádoltak. A tárgyalás során kiderült, hogy *Hittler* és társai katonailag szervezett rohamcsapatokkal bevonultak egy ülésre és ott a legvadabb terrort fejtették ki.

A köztisztasági vállalat intézői állásának betöltése. Megirtuk, hogy a köztisztasági és fuvarozási vállalat intézőjét a közgyűlés hivatalvesztésre ítélte. Ez a határozat már kormányhatósági jóváhagyást is nyert s így a köztisztasági és fuvarozási vállalatnál az intézői állás üresedésben van. A vállalat felügyelő-bizottsága legutóbb tartott ülésén foglalkozott az állás betöltésének módzatával. A felügyelő-bizottság elhatározta, hogy javaslatba hozza a tanácsnak, miszerint az állást pályázat meghirdetésével választás útján töltsse be.

Alföldy Károly tánciskolájában január hó 16-án új tanfolyam kezdődik. Beiratkozások Péterfia-utca 2. sz.

Városi nyugdíjasok figyelmébe! Felhívjuk mindazon városi nyugdíjasokat és özvegyeket, akiknek lakásában villanyvilágítás van, hogy összeírásuk végett a számvétség 17. sz. szobájában saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek. — Városi számvétség.

A budapesti orvosi tanfolyam és vizsgálatok. Ez évi március hó 20-tól június hó 10-ig Budapesten tiszti orvosi tanfolyam és ezt követően tiszti orvosi vizsgálatok fognak tartatni. A népjóléti és munkaügyi miniszter felhívja azokat az orvosokat, akik a fentemlített tiszti orvosi vizsgára és az azt előkészítő tanfolyamra jelentkezni kívánnak, hogy a 22.925/1919. N. M. számú rendelet 12. §-ában foglaltak szerint felszerelt kérvényeiket a vizsgáló bizottságok közös elnöke, dr *Fáy* Aladár államtitkár (Budapest, Népjóléti és munkaügyi minisztérium Eskü-tér 1.) címére február hó 10-ig küldjék be. A tanfolyamra vonatkozóan közelebbi értesítést dr *Barabás* József miniszteri osztálytanácsos nyújt.

Felemelték a marhalevel kiállítási díját. Debrecen város előjárósága értesíti az érdekelt közönséget, hogy a marhalevel kiállítási árat a földmivélsügyi minisztérium rendeletileg felemelte. Ennél fogva f. évi január 14-től kezdve az alapdíjakon felül minden marhalevel kiállításának díja 1 kor. helyett 5 korona, tulajdonátírás díja 60 fillér helyett 3 K és az irányítás, valamint lejegyzés díja 40 fillér helyett 2 korona lesz.

Álarcos-bál a Royalban e hó 15-én, azaz vásárvasárnapján. Kezdeté délután 5 órakor.

NAPIREND

Szombat 1922 január 14

Prof.: Bódog. Kath.: Hilár pk.

A Nap két 7 ó. 47. Nyug 4 ó. 32.

Városháza: A polgármester és a tanács tagjai fogadnak d. e. 10—12-ig. A közigazgatási bizottság ülése d. u. 3 órakor. A Tiszta-kép tárgyában 11 órakor egy-egy bizottság értekezletet tart.

A MANSz értekezlete d. u. 5 ó akor.

Megyeháza: A főispán fogad d. e. 11—12-ig.

Rendőrség: Központi ügyeletes: Dr Dobos Béla rendőrségfőnökmeghívó.

Csokonai-színház: Este fél 8 órai kezdettel: Negyvenéves asszony, színmű 4 felv.

Közművelődési könyvtár: Nyitva d. e. 10—1-ig, d. u. 4—7-ig.

Kollégiumi könyvtár: Nyitva d. e. 10—12-ig, d. u. 4—7-ig.

Női szabók szakosztály-ülése. A női szabó mestereket felkérem, hogy folyó hó 15-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor az Ipartestület helyiségeiben szakosztály-ülésre fontos ügyben jelenjenek meg. *Darvas*, szakosztályi elnök.

Ifj. Schaff János táncintézetében a Royalban, az új tanfolyamok megkezdődtek. Tanórák: hétfőn, szerdán és pénteken. Gazdálkodó ifjaknak 5—7 óráig. Iparos és kereskedő ifjaknak 8—10 óráig. Beiratások még elfogadhatnak.

Halálozások. Koleszár Mária ref. 15 éves, özv. Pap Istvánné Kis Zsuzsanna ref. 88 éves, Győri Sándorné Dancsi Eszter ref. 36 é., Pásztor Pálné Bihari Zsuzsanna g. kath. 65 é., Kovács Erzsébet ref. 22 éves, Póer József ny. állami őrmester r. kath. 62 éves, özv. Klósz Györgyné Sbestyén Krisztina ref. 85 éves.

Jelenkor legjobb sérvkötőit, haskötőit, gummihasnyát, ferde növésű gyermekeknek egyentartót, műlabát, műkezet készít *Vitarius* orvosi műkötszerész-mester, Piac u. 16., Alföldipalota.

A földbirtokreform végrehajtása

Budapest, jan. 13. MTL. magánjelentés. *Mayer* János földmivélsügyi miniszter az elmúlt napokban értekezletre hívta össze az összes vármegyei gazdasági főfelügyelősegeket, hogy a legtevékenyebb munkába állítsa be a minisztériumnak ezeket a külső szerveit. A kijelölt munkaprogram természetesen a birtokreform sürős végrehajtását és a minisztérium szociálpolitikai törekvéseit állította előtérbe, de emellett felőleli mindazt, ami a gazdasági élet kifejléséhez tartozik. Nevezetesen a mezőgazdasági termelés különféle ágainak, allattenyésztésnek, legelő használatnak összes kérdéseit.

Zita királyné utja

Budapest, jan. 13. A parlament folyosóján ma délelőtt élénk beszélgetés folyt *Zita* exkirályné utazásáról. Nagy konsternációt keltett az a hír, hogy *Zita* Budapesten van, illetve, hogy Budapestre érkezik. A jelen volt képviselők élénken tárgyalták a hírt, amelyről közben bebizonyosodott, hogy nem egyéb, mint felelőtlen elemek találmánya. Egyes hatóságok részéről e hírekkel kapcsolatban mégis bizonyos intézkedés történt, amely a nemzetgyűlés külső képen is látható volt. A folyosón természetesen humorosan fogták fel az utazásról terjesztett híreket.

Bécs, jan. 13. (Magánjelentés.) *Zita* exkirályné Zürichbe való érkezéséről a bécsi lapok a következő részleteket közlik:

A királynét, aki francia titkos rendőrök őrizete alatt szerdán este hagyta el Páris, Bádénben a francia határon *Enger* dr követ-ségi tanácsos fogadta, a berni külügyi hivatal képviselője. A francia titkos rendőrök svájci titkos rendőrök váltották fel, bár a franciák közül néhányan tovább is elkísérték a királynét. *Zita* királyné reggel 9-re érkezett Zürichbe. A zürichi katonai kormánytanács berni utasításra a szövetségesekkel egyetértésben intézkedéseket hozott a királyné őrizetére. *Zita* királyné Hunyady grófnő kíséretével a Paracelsus szauatóriumában szállt meg, ahol szombaton operálják meg fiát.

A svájci távirati iroda közlése szerint *Zita* királyné svájci tartózkodása idején állandó rendőri felügyelet alatt áll. A királyné szigorú ellenőrzését szükségessé teszik különböző híresztelések, amelyeket a királyné elutazásakor terjesztettek, valamint az a közlés, hogy *Károly* király a királynét Magyarországra teljes ügyvivői jogkörrel ruházta fel. Zürich tartózkodása alatt nem szabad szabadon járnia, kellnie.

A házbérvédelem bevallása

Január 31-ig be kell adni a vallomási ívet

A házbéradó az 1922. évre való érvény-nyel kivetendő lévén, az ezen kivetés alapjául szolgáló házbérvédelem bejelentésére a magyar pénzügyminisztérium az 1922. évi jan. hónap 1-től 31-ig terjedő időt tűzte ki. A bevallás annak a községnek előjárósá-gánál történik, amelynek területén a ház fekszik.

A házbérvédelem bevallására kötelezve van: a) a tényleges birtokos, illetőleg vagyon-közösség esetén az összes tényleges birtokosok; b) a nem önjogu, valamint a jogi személyeknél a törvényes képviselő.

A pénzügyminiszter felhívja a bevallás-adásra kötelezetteket, hogy a házbérvédelem bejelentését pontosan és a valóságnak megfelelő hű-séggel töltsék ki s azt a községi előjárósá-gnál (városi adóhivatalnál) január hó 2-től kezdve legkésőbb január 31-ig nyújtsák be.

A bevallás tárgya: a házak évi nyers bérvédelem. Nyers bérvédelemnek tekin-tendő együttvéve mindaz, amit a bérlő a bér-letárgy használatá fejében a bevallás időpont-jában ellenértékül fizet, illetőleg teljesíteni tartozik.

Üzletfelszereléssel, földbirtokkal, házi kerttel vagy egyéb dolgokkal és jogokkal együtt bérbeadott házaknál vagy lakrészeknél nyers jövedelemnek az az összege vallandó be, mely házbér címén a bérszerződésben külön ki van tüntetve.

Butorzattal együtt bérbeadott lakrészek bérvédelmét minden levonás nélkül kell be-vallani, amelyből azonban a kivető közegek a butorzat elhasználása fejében 30 százalékot fognak leszámítani.

A közüzemi pótlék és a kincstári ház-haszonrészesezés, amelyet a bérlő a házbírto-kosnak megtérített, nem esik ugyan házbéradó alá, mindazonáltal ellenőrzés céljából annak összegét is be kell vallani, még pedig a ház-bérből elkülönítve, a bevallási ív „Jegyzet” rovatában.

A bérlők a bevallási iven bizonyítják a bevallás helyességét, nevének a bevallás meg-felelő rovatába történt bejegyzése által. Ez a bejegyzés a bérösszeg beírása előtt tilos.

A felek a házbérvédelem beadásáról elismervényt kérhetnek.

Büntetik az, aki bevallását a kitűzött határidőben nem adja be, vagy a bevallási ívben adóköteles jövedelmét szándékosan elhallgatja, vagy abban tudva valótlan, vagy szándékos félrevezetésre irányuló nyilatkozatot tesz, mely az adó megrövidítésére alkalmas. Ha ennek a kihágásnak elkövetésében a bérlet is szándékosan résztvesz, ez a tettessel egyenlően büntetendő.

A bevallásadásra kötelezettet a bevallás kötelezettsége alól nem menti fel az a körülmény, hogy a bevallási ív részére hivatalból nem lett kézbesítve.

A Thaly-hagyaték sorsa

Debrecen város még 1908-ban tartott közgyűlésén kimondta, hogy Thaly Kálmánnak, a város nagynevű követének hagyatékából és butoraiból, — amiket Rákóczi fejedelem iródiakja Debrecen városának ajándékozott, — a városi múzeumban két Thaly-szobát fog berendezni. Azonban a közgyűlési határozat megvalósítása folyton akadályokba ütközött úgy, hogy a két szoba berendezése napról napra elmaradott.

Közben kitört a nagy háború. Ekkor a hagyaték két ágyát a városi múzeum a Vörös Keresztnek, több butodarabot pedig a Katona-Othonnak bocsájtott rendelkezésére. A háború lezajlása után azonban a szobák berendezése helyszüke miatt lehetetlenné vált.

A Thaly-család nemrégiben aziránt érdeklődött, hogy mi van a múzeum Thaly-szobájával? A múzeumi bizottság erre utasította Zoltai Lajos muzeumi h. igazgatót, hogy vegye leltárba a Thaly-hagyatékot. Zoltai Lajos a hagyaték leltárba vételén most szorgoskodik s már most megállapítható, hogy a hagyaték-ból egy-két darab hiányzik.

Az is előrelátható, hogy a Thaly-szobából egyelőre nem lesz semmi, mivel azokra alkalmas helyiséggel nem rendelkezik a város. Így majd csak akkor valósulnak meg a Thaly-

szobák, ha felépül a kulturpalota. Addig a hagyaték egyrésze beraktározva marad, másrésze a városi múzeum egyik termében berendezett Thaly-szobákban van elhelyezve. A hiányzó részek, illetve darabok felkutatását Zoltai Lajos tovább szorgalmazza.

— **NAPSUGÁR** vagyonmentő árverésre mindennemű használati-, berendezési-, fényüzési- és műtárgy, régiség beadható e hó 21-ig Piac u. 10. I. alatt délelőtt 2 óráig. Telefon 10—10. Árverés január 25—26. délután 3 órakor.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Szombaton: Negyvenéves asszony. C) bérlet.

Vasárnap d. u.: Felhő Klári.

Vasárnap este: Cigánybáró.

Hétfőn: Mánás Miska. A) bérlet.

Kedd: Képzelt beteg. B) bérlet.

Szerda: Mánás Miska. C) bérlet.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Szombaton C) bérletben: Negyvenéves asszony kerül színre.

A „Meteor“ mozgóban vasárnap A kilenc milliós örökség kerül bemutatásra két részben, nyolc felvonásban.

Óriási érdeklődés kísérte a New York rejtelmei tegnapi előadását. Ha látni akarja ezt a csodálatos filmaikötést, melyben Pearl White az amerikaiak zseniális filmszínésznője még a tőle megszokott bravurokat is felülmúlja, igyekezzen jegyét már délelőtt a pénztárnál megváltani. A kalandorfiúknak e koronázatlan királynőjét még szombaton és vasárnap mutatja be az Uranus mérsékelt felemelt hely-árak mellett. Előadások 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyelfvétel.

D. Menichelli a kitűnő olasz művész főszereplésével: Mindig a nő című négy felvonásos drámát és Hajrá utána című két felvonásos amerikai burleszk vígjátékot mutatja be az Apolló.

Fern Andra „Az arany börtön“ című exotikus milliós csodás felvételű, pazar kiállítású keleti filmen „Safendri“ indiai táncosnő szerepében oly kiváló alakítás — művészi produkciót nyújt, — hogy azt csak látni kell! Ezt megelőzi a Trick és Track bábjátékok csodás újdonsága 2 felvonásban. Rendes hely-árak. Utalványok egész hóban érvényesek vasárnap kivételével. Az előadás kezdete 5-től folytonos bemenettel.

Kisérje figyelemmel az Uránia januári szenzációs műsorait!

Használja fel kedvezményesáru jegyváltványát és a kedvező alkalmat és nézze meg az Urániában a mai remek műsort!

„A halál kocsisa.“ (Mors imperator.) Lagerlöf Zelma dán írónő világhírű szenzációs regénye filmen vasárnaptól kedd estig az Urániában látható. Okvetlen nézze meg!

Jön! Harry Piel a XX. század legszenálissabb kalandorának főszereplésével a „Fejnéküli lovas“, 3 részes 18 felvonásos szenzációkban, dús gazdag felvétel. A jövő héten lesz műsor az Urániában!

SPORT

A DTE téli tréningje. Ma délután a DTE futballistái tréninget tartanak a Péterfia utcai tornacsarnokban. Tréningidő 5-től fél 9-ig. Mindenki megjelenésére számítunk. Intéző.

Az FTC nagy győzelme Olaszországban. Az FTC csütörtökön Firenzében játszott, ahol fényes győzelmet aratott. Ellenfelét, Firenze legerősebb csapatát 8:0 arányban győzte le. Az FTC nek olaszországi turája alatt ez a második igen nagy arányú győzelme, Speziában 7:0-ra győzött.

A tőzsde Magyar korona: 82 1/2.

A tegnapi rendezési nap utáni nyomott hangulat ma kissé engedett és az egyes külpolitikai hírek hatása alatt valamivel kedvezőbb megítélés kerekedett felül. Ez azonban nem tudott élelkebb lendületet előidézni és így a forgalom meglehetősen szerény keretek között maradt. A kuliszban barátságos nyitás után bécsi hírekre a forgalom megélelkezt. Az érdeklődés előterében Államvasut és Közuti voltak, amelyek árfolyamaikat jelentősen javították. A Déli vasut átmeneti javulás után zárlat felé visszacsúszott és nem lehetett elhelyezni a piacon. Rimában eladók voltak túlsúlyban úgy, hogy néhány pontot veszített. Salgó kisebb árnyereségre tettek szert. Osztrák Hitelben kedvezőbb a megítélés. A bankpiac meglehetősen csendes. Borsnyák agrár emelkedett. A malompiac barátságos volt. A spekuláció I. Budapesti gőzm. és Viktóriát vásárolt, amelyek néhány 100 pontos árnyereségre tettek szert. Szénpiacra kimondottan kedvezőbb a hangulat. A vételkedv a Kohó és Ált. közzén felé fordult. Nagybányában eladók voltak túlsúlyban úgy, hogy néhány pontos árnyereséget volt kénytelen szenvedni. A közlekedési papírok piacán a Trust átmeneti emelkedés után a nyitási nivó alá süllyedt.

A vaspiacon tartott árfolyamok mellett üzletlenség. Kis érdeklődés volt Coburg, Ganz, Danub, Lipták és Schlick iránt. — Wörner néhány pontot nyert. A vegyespiacra a forgalom élénk. A hangulat határozottan barátságos. A fapiacra az irányzat kellemesebb.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1890, Osztrák hitel 1000, Angol-Magyar 735, Leszámitoló bank 755, Magyar-Olasz 300, Jelz. hitelbank 315, Hazai bank 630, Jelz. 5200, Rimamurányi 2385, Közuti 970, Déli vasut 1415, Államvasut 4060, Keresk. bank 690, Általános takarékp. 990, Pesti hazai 24800, Borsod miskolci 3375, Concordia 2100, Budapesti gőz. 5800, Gizella 2625, Hungária 2440, Viktória 1850, Beocsini 5950, Kohó 5150, Általános közzén 10475, Urikányi 5975, Adria 6250, Atlantic 2550, Levante 6100, Trust 1950, Ganz Danubius 84300, Ganz villamos 6000, Lipták 528, Magy. ac 1 2650, Schlick 1090, Wörner 620, Brassói 3400, Izzó 5500, Spódium

2510, Hazai faterm. 2125, Klotild 3175, Erdő 900, Nasic 17700, Neuschl Licht. 660, Orsz. fa 1055, Telefon 3775.

Valuták.

A valutapiac Briand bukásának hatása alatt állott. Az a vélemény jutott kifejezésre, hogy Franciaország sokkal erősebb politikát fog bevezetni Németországgal szemben, amelynek hatása alatt a márka árfolyama csak kedvezőlenebb lehet. A márka ma meglehetősen alacsonyban nyitott. Általában erősebb hatást vártak, azonban zárlat felé magához tért és nyitás

Svájci frank 12225—12275, Korona dinár 835—845, Lengyel marka 2150—2250.

Zürichi sarotőzsde Berlin 265.—, Holland 189-75, Newyork 516, London 2175, Páris 4155, Milánó 2230, Brüsszel 3925, Prága 830, Budapest 82 1/2, Zágráb 160, Bukarest —, Varsó 18, Bécs 17, Osztrák bélyegzett 9.

Terménytőzsde.

A terménytőzsdén az üzletmenet csendes, a hangulat nyomott. Árak lanyhultak. A piac különösen kenyérmagvakban üzletlenség. Buza 70—75 ponttal esett a zab

1000 koronát nyerhet ha megveszi a

**Hajdusági
Képes Naptárt**

az 1922. évre.

Elérhető minden könyv- és papírkereskedésben és az új ágarusoknál.

főltt zárlat. A dollár, amelynek emelkedésére a márka hanyatlásával szemben bizonyosan számítottak 64-ig lett felverve, de ezt az árfolyamát sokáig nem tartotta. A nyugati valuták szilárdak, általában nyitási nivó főltt zárlat. A balkáni valuták közül különösen a dinár szilárd. A lei 10 ponttal emelkedett. A szokol barátságosan tendált, de 1000 főltt elért árfolyama realizációs törekvésekre ismét visszacsúszott. A devizapiacra berlini, prágai és bécsi kifizetésben volt szokásos játék, de az egyes nyugati valuták is érvényesültek.

Napoleon 2400—2430, Angol font 2665—2695, Dollár 630—640, Francia frank 5175—5225, Márka 340—350, Lira 2725—2750, Osztrák kor. 900—10— Kubel 5600—5700, Lei 495—505, Szokol 92 002,

és tengeri lanya. Az áresés 25—30 pont. Arpa iránt volt érdeklődés, állítólag sörgyárosok részéről, a malmok tartózkodók.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2170—2200, fehérmegeyi 2165—2190, pestmegeyi 2165—2190, rozs 1380—400, takarmány árpa 1700—1750, sörrépa 1750—825, köles 1500—1600, zab 1450—515, tengeri 1970—020, repce 26—28, Korpa 1090—1120.

Sertésjelentés. Zárt vásári maradvány 85 sertés. Erkezett 68. Szabad vásári maradvány 1783 sertés és 114 süldő és 21 malac, érkezett 260 sertés, 31 süldő. Eladatott 72 sertés és 10 süldő.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 70—84, könnyű 68—75.

Sertés-termékek. Sertés-hús 84—110, zsirszalonna 110—24—30, olvasztott zsir 150—160, hárj 135—40, füstölt, sózott paprikás szalonna 140—150, csészi 140—60, tepertő 70—100, füstölt kolbász 100.

Dollárt

Simon György DEBRECZEN Kossuth-u. 11.

ÁRVERÉS

Debreczen állomás teheráru kiadási raktárában folyó hó 18-án, d. e. 9 órakor fog a rendes havi nagy árverés megtartatni. Eladásra kerülnek: mindenfajta kerti ekék, lökőpák, boronák, darálók, üres hordók, üres ládák, ecetsav, gyógyáru, üvegáru és üres zsákok stb.

Debreczen, 1922. január 13.

NÉMETHY
raktárfőnök.

Megérkezett

az új társulat a közkedvelt „Széchenyi“ orfeumba, mely

14-én szombaton, 8 órai kezdettel kezdő MEGNYITÓELŐADÁSÁT ZÖLD MÁRTON a Royal orfeum volt komikus vezetője alatt